

2024/1233

30.4.2024.

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA (ES) 2024/1233

(2024. gada 24. aprīlis)

par vienotu pieteikšanās procedūru, lai trešo valstu valstspiederīgajiem izsniegtu vienoto uzturēšanās un darba atļauju dalībvalsts teritorijā, un par vienotu tiesību kopumu trešo valstu darba ņēmējiem, kuri kādā dalībvalstī uzturas likumīgi

(pārstrādāta redakcija)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 79. panta 2. punkta a) un b) apakšpunktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu ⁽²⁾,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru ⁽³⁾,

tā kā:

- (1) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2011/98/ES ⁽⁴⁾ jāizdara vairāki grozījumi. Skaidrības labad minētā direktīva būtu jāpārstrādā.
- (2) Savienībai būtu jānodrošina taisnīga attieksme pret trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri likumīgi uzturas dalībvalstu teritorijā, un stingrākai integrācijas politikai būtu jātiecas piešķirt minētajiem trešo valstu valstspiederīgajiem tiesības un pienākumus, kas ir līdzvērtīgi Savienības pilsoņu tiesībām un pienākumiem.
- (3) Noteikumi par vienotu pieteikšanās procedūru, kuras rezultātā vienā administratīvā aktā apvieno tiesības, kas ietver uzturēšanās un darba atļauju, veicinās dalībvalstīs pašreiz piemēroto noteikumu vienkāršošanu un saskaņošanu.
- (4) Dalībvalstīm, lai atļautu pirmo reizi iecelt to teritorijā, būtu jāvar izsniegt vienoto atļauju vai, ja tās izsniedz vienotas atļaujas tikai pēc iecelšanas, – vīzu. Dalībvalstīm šādas vienotas atļaujas vai vīzas būtu jāizsniedz savlaicīgi.
- (5) Šajā direktīvā būtu jānosaka noteikumu kopums pieteikuma par vienoto atļauju izskatīšanas procedūrai. Minētajai procedūrai būtu jābūt efektīvai un pārvaldāmai, ņemot vērā dalībvalstu pārvaldes iestāžu parasto darba slodzi, kā arī jābūt pārredzamai, taisnīgai un nediskriminējošai, lai iesaistītajām personām saprātīgā laikposmā piedāvātu atbilstošu tiesisko noteiktību.
- (6) Eiropas sociālo tiesību pīlārs, ko 2017. gada 17. novembrī izsludināja Gēteborgā, nosaka principu kopumu, kam jākalpo kā ceļvedim, lai nodrošinātu vienlīdzīgas iespējas un piekļuvi darba tirgum, taisnīgus darba apstākļus, sociālo aizsardzību un iekļaušanu. Direktīvas 2011/98/ES pārskatīšana ir daļa no pasākumu pakotnes "Prasmes un talanti", kas ierosināta kā turpinājums Komisijas 2020. gada 23. septembra paziņojumam par jaunu Migrācijas un patvēruma paktu. Minētā pārskatīšana ir arī viens no elementiem Komisijas 2021. gada 4. marta paziņojumā par Eiropas sociālo tiesību pīlāra rīcības plānu.

⁽¹⁾ OV C 75, 28.2.2023., 136. lpp.

⁽²⁾ OV C 79, 2.3.2023., 59. lpp.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta 2024. gada 13. marta nostāja (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta) un Padomes 2024. gada 12. aprīļa lēmums.

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2011/98/ES (2011. gada 13. decembris) par vienotu pieteikšanās procedūru, lai trešo valstu valstspiederīgajiem izsniegtu vienotu uzturēšanās un darba atļauju dalībvalsts teritorijā, un par vienotu tiesību kopumu trešo valstu darba ņēmējiem, kuri kādā dalībvalstī uzturas likumīgi (OV L 343, 23.12.2011., 1. lpp.).

- (7) Šīs direktīvas noteikumiem nebūtu jāskar dalībvalstu kompetence reglamentēt prasības, kas tiek izvirzītas vienotās atļaujas izsniegšanai darba nolūkā. Šai direktīvai nebūtu jāietekmē dalībvalstu tiesības, kas tām ir saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 79. panta 5. punktu. Līdz ar to dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai vienotās atļaujas pieteikumu uzskatīt par nepieņemamu vai to noraidīt.
- (8) Šai direktīvai būtu jāattiecas uz trešo valstu darba ņēmēju un darba devēju darba līgumiem un darba attiecībām. Ja kādas dalībvalsts tiesību aktos ir paredzēts, ka trešo valstu valstspiederīgos ir atļauts uzņemt ar tādu pagaidu darba aģentūru starpniecību, kuras ir iedibinātas attiecīgās dalībvalsts teritorijā un kurām ar darba ņēmēju ir darba attiecības, tad šādi trešo valstu valstspiederīgie nebūtu jāizslēdz no šīs direktīvas darbības jomas. Visi šīs direktīvas noteikumi, kas attiecas uz darba devējiem, būtu vienlīdzīgi mērā jāpiemēro šādām aģentūrām.
- (9) Šai direktīvai nebūtu jāattiecas uz norīkotiem trešo valstu valstspiederīgajiem. Tam nevajadzētu attiecībā uz nodarbinātības noteikumiem un nosacījumiem skart trešo valstu valstspiederīgos, kuri likumīgi uzturas un strādā kādā dalībvalstī un ir norīkoti uz citu dalībvalsti, neļaujot tiem norīkošanas laikā baudīt vienlīdzīgu attieksmi ar izcelsmes dalībvalstu valstspiederīgajiem, uz kuriem neattiecas Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 96/71/EK⁽⁵⁾.
- (10) Šai direktīvai nebūtu jāattiecas uz trešo valstu valstspiederīgajiem, kam ir noteikta aizsardzība saskaņā ar valstu tiesību aktiem, starptautiskām saistībām vai dalībvalsts praksi, izņemot III nodaļu, kas būtu jāpiemēro, ja minētajiem trešo valstu valstspiederīgajiem saskaņā ar valstu tiesību aktiem ir atļauts strādāt, viņi strādā vai ir strādājuši.
- (11) Uz trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri ir ieguvuši kādas dalībvalsts pastāvīgā iedzīvotāja statusu saskaņā ar Padomes Direktīvu 2003/109/EK⁽⁶⁾, šai direktīvai nebūtu jāattiecas, ņemot vērā viņu kopumā privilēģētāko statusu un īpašo uzturēšanās atļaujas veidu – ES pastāvīgais iedzīvotājs.
- (12) Trešo valstu valstspiederīgie, kas ir uzņemti dalībvalsts teritorijā sezonas darbam un kas ir pieteikušies uzņemšanai vai ir uzņemti dalībvalsts teritorijā saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2014/36/ES⁽⁷⁾, nebūtu jāiekļauj šīs direktīvas darbības jomā, jo uz viņiem attiecas Direktīvas 2014/36/ES darbības joma, ar ko nosaka īpašu režīmu.
- (13) Dalībvalstu pienākumam noteikt to, vai pieteikums jāiesniedz trešo valstu valstspiederīgajam vai viņa darba devējiem, nevajadzētu skart kārtību, kas paredz procedūrā iesaistīt abas puses. Dalībvalstīm pieteikums vienotai atļaujai būtu jāizskata un jāizvērtē vai nu tad, ja trešās valsts valstspiederīgais uzturas ārpus tās dalībvalsts teritorijas, kurā minētais trešās valsts valstspiederīgais vēlas tikt uzņemts, vai arī tad, ja minētais trešās valsts valstspiederīgais jau uzturas minētās dalībvalsts teritorijā kā derīgas uzturēšanās atļaujas turētājs, ko minētā dalībvalsts izdevusi saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 1030/2002⁽⁸⁾. Dalībvalstīm arī vajadzētu būt iespējai pieņemt pieteikumus, ko iesniedz citi trešo valstu valstspiederīgie, kuri likumīgi uzturas to teritorijā.
- (14) Šīs direktīvas noteikumiem par vienotu pieteikšanās procedūru un vienoto atļauju nebūtu jāattiecas uz vienotām vai ilgtermiņa vīzām. Ar noteikumu, ka Savienības vai valsts tiesību aktos noteiktās prasības ir izpildītas un ja dalībvalsts izsniedz vienotās atļaujas tikai savā teritorijā, attiecīgajai dalībvalstij būtu jāizsniedz trešās valsts valstspiederīgajam vīza, kas vajadzīga, lai iegūtu vienoto atļauju.
- (15) Terminā, kas noteikts, lai pieņemtu lēmumu par pieteikumu, būtu jāiekļauj laiks, kas vajadzīgs, lai pārbaudītu darba tirgus situāciju, ja šādu pārbaudi veic saistībā ar individuālu vienotās atļaujas pieteikumu. Tāpēc lēmuma pieņemšanai noteiktais termiņš neattiecas uz vispārēju darba tirgus situācijas pārbaudi, kas nav saistīta ar individuālu vienotās atļaujas pieteikumu. Dalībvalstīm būtu jācensas pieprasīto vīzu, kas vajadzīga, lai saņemtu vienoto atļauju, izsniegt savlaicīgi.

(5) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 96/71/EK (1996. gada 16. decembris) par darba ņēmēju norīkošanu darbā pakalpojumu sniegšanas jomā (OV L 18, 21.1.1997., 1. lpp.).

(6) Padomes Direktīva 2003/109/EK (2003. gada 25. novembris) par to trešo valstu pilsoņu statusu, kuri ir kādas dalībvalsts pastāvīgie iedzīvotāji (OV L 16, 23.1.2004., 44. lpp.).

(7) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/36/ES (2014. gada 26. februāris) par trešo valstu valstspiederīgo iecelšanu un uzturēšanās nosacījumiem nodarbinātības kā sezonas darbiniekiem nolūkā (OV L 94, 28.3.2014., 375. lpp.).

(8) Padomes Regula (EK) Nr. 1030/2002 (2002. gada 13. jūnijs), ar ko nosaka vienotu uzturēšanās atļauju formu trešo valstu pilsoņiem (OV L 157, 15.6.2002., 1. lpp.).

- (16) Lai izvairītos no darba dublēšanās un procedūru ievilkšanās, dalībvalstīm būtu jācenšas pieteikuma iesniedzējiem prasīt iesniegt attiecīgos dokumentus tikai vienreiz un veikt tikai vienu būtisku to dokumentu pārbaudi, kurus pieteikuma iesniedzējs iesniedzis gan vienotās atļaujas, gan – attiecīgā gadījumā – vienotās atļaujas saņemšanai nepieciešamās vīzas izsniegšanai.
- (17) Kompetentās iestādes iecelšanai saskaņā ar šo direktīvu nebūtu jāskar citu iestāžu un attiecīgā gadījumā sociālo partneru loma un pienākumi attiecībā uz pieteikuma izskatīšanu un lēmuma pieņemšanu par pieteikumu.
- (18) Terminā, kas noteikts, lai pieņemtu lēmumu par pieteikumu, tomēr nebūtu jāiekļauj laiks, kas vajadzīgs profesionālo kvalifikāciju atzīšanai. Šai direktīvai nebūtu jāskar valstu procedūras saistībā ar diplomu atzīšanu.
- (19) Jebkādas sekas, kas rodas, ja iestādes noteiktajā termiņā nepieņem nekādu lēmumu, būtu jāparedz valstu tiesību aktos, un to gadījumā vajadzētu būt pieejamai tiesiskajai aizsardzībai.
- (20) Kā minēts Komisijas 2022. gada 27. aprīļa paziņojumā par prasmju un talantu piesaistīšanu ES, "Talantu partnerības" ir viens no jaunā Migrācijas un patvēruma pakta ārējās dimensijas galvenajiem instrumentiem. Minēto partnerību mērķis ir stiprināt sadarbību starp Savienību, dalībvalstīm un partnervalstīm, veicināt starptautisko darbaspēka mobilitāti un attīstīt talantus savstarpēji izdevīgā un aprītīgā veidā. Vienotās atļaujas pieteikumu apstrādes paātrināšana, ievērojot šajā direktīvā noteiktos ierobežojumus, varētu arī palīdzēt efektīvi īstenot "Talantu partnerības" ar svarīgākajām partnervalstīm.
- (21) Lai paaugstinātu Savienības darba tirgu efektivitāti un padarītu tos pievilcīgākus, dalībvalstīm, ievērojot šajā direktīvā noteiktos ierobežojumus, vajadzētu būt iespējai paātrināt to vienoto atļauju pieteikumu izskatīšanu, kurus iesnieguši trešo valstu valstspiederīgie, kas jau ir vienotās atļaujas turētāji citā dalībvalstī, vai kuri iesniegti viņu vārdā.
- (22) Vienotā atļauja būtu jā sastāda atbilstīgi Regulai (EK) Nr. 1030/2002, kas ļauj dalībvalstīm norādīt papildu informāciju, jo īpaši ziņas par to, vai šai personai ir atļauts strādāt vai nē. Nolūkā labāk kontrolēt migrāciju dalībvalstij ne vien vienotajā atļaujā, bet arī visās izsniegtajās uzturēšanās atļaujās būtu cita starpā jānorāda informācija par atļauju strādāt neatkarīgi no atļaujas vai uzturēšanās atļaujas veida, pamatojoties uz kuru attiecīgajam trešās valsts valstspiederīgajam ir atļauta uzturēšanās minētās dalībvalsts teritorijā un piekļuve tās darba tirgum. Trešo valstu valstspiederīgajiem vajadzētu būt tiesībām pārbaudīt papīra vai elektroniskā formātā sniegto informāciju un vajadzības gadījumā pieprasīt tās labošanu vai dzēšanu saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1030/2002.
- (23) Šīs direktīvas noteikumiem par uzturēšanās atļaujām, kas izsniegtas citiem, ar darbu nesaistītiem nolūkiem, būtu jāattiecas vienīgi uz šādu atļauju formātu un nebūtu jāskar Savienības vai valsts noteikumi attiecībā uz uzņemšanas procedūrām un šādu atļauju izsniegšanas procedūrām.
- (24) Šīs direktīvas noteikumiem par vienoto atļauju un par uzturēšanās atļauju, kas izsniegtas citiem, ar darbu nesaistītiem nolūkiem, nebūtu jāattur dalībvalstis no papildu dokumentu izsniegšanas papīra formātā, lai varētu sniegt precīzāku informāciju par darba attiecībām, kam uzturēšanās atļaujas veidlapā nepietiek vietas. Šāds dokuments var kalpot tam, lai nepieļautu trešo valstu valstspiederīgo ekspluatāciju un apkarotu nelikumīgu nodarbinātību, bet dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai izvēlēties, vai to ieviest, un tam nevajadzētu kalpot par darba atļaujas aizvietotāju, kas apdraudētu vienotās atļaujas koncepciju. Tehniskās iespējas, kas piedāvātas Regulas (EK) Nr. 1030/2002 4. pantā un tās pielikuma a) sadaļas 20. punktā, var izmantot, lai šādu informāciju uzglabātu arī elektroniskā formātā. Turklāt saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2019/1152⁽⁹⁾ darba devējiem ir jāinformē trešo valstu darba ņēmēji par darba attiecību būtiskajiem elementiem un jebkādam to izmaiņām.
- (25) Nosacījumiem un kritērijiem, uz kuru pamata vienotās atļaujas izsniegšanas, grozīšanas vai atjaunošanas pieteikumu var noraidīt vai uz kuru pamata vienoto atļauju var anulēt, vajadzētu būt objektīviem un noteiktiem valstu tiesību aktos, starp kuriem vajadzētu būt pienākumam ievērot Savienības priekšrocības principu, kā tas jo īpaši ir noteikts 2003. gada un 2005. gada Pievienošanās aktu attiecīgajos noteikumos. Noraidošam un anulējošam lēmumam vajadzētu būt pienācīgi pamatotam. Lēmumam noraidīt pieteikumu par vienotās atļaujas izsniegšanu, grozīšanu vai atjaunošanu un jebkuram lēmumam anulēt vienoto atļauju vajadzētu būt balstītam uz Savienības vai valstu tiesību

⁽⁹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/1152 (2019. gada 20. jūnijs) par pārredzamiem un paredzamiem darba apstākļiem Eiropas Savienībā (OV L 186, 11.7.2019., 105. lpp.).

aktos paredzētiem kritērijiem un tajā attiecīgā gadījumā būtu jāņem vērā lietas konkrētie apstākļi un tam būtu jāatbilst proporcionalitātes principam. Pienācīgi pamatotos ārkārtas gadījumos, kas saistīti ar pieteikuma sarežģītību, un pieteikuma iesniedzēja interesēs vajadzētu būt iespējai termiņu lēmuma pieņemšanai saskaņā ar šo direktīvu pagarināt vēl par 30 dienām. Ja vienotās atļaujas turētājs maina darba devēju, pagarinājums par papildu 15 dienām būtu pienācīgi jāpamato.

- (26) Lai nodrošinātu, ka trešo valstu valstspiederīgajiem un viņu ģimenes locekļiem ir efektīvas iespējas izmantot savas tiesības, dalībvalstīm būtu viņiem bez maksas jāsniedz pieejama informācija par dokumentāriem pierādījumiem, kas vajadzīgi, lai pieteiktos vienotajai atļaujai, kā arī par ieceļošanas un uzturēšanās nosacījumiem un par viņu tiesībām, pienākumiem un procesuālajām garantijām viņu un viņu ģimenes locekļu aizsardzībai. Lai palielinātu trešo valstu valstspiederīgo un viņu ģimeņu zināšanas nolūkā labāk aizsargāt viņus darbā, minētajā informācijā būtu jāiekļauj informācija par sociālajiem partneriem, īpašu uzmanību pievēršot darba ņēmēju organizācijām.
- (27) Trešo valstu valstspiederīgajiem, kuriem ir derīgs ceļošanas dokuments un dalībvalsts, kura pilnībā piemēro Šengenas *acquis*, izsniegta vienotā atļauja, saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2016/399 un 21. pantu⁽¹⁰⁾ Konvencijā, ar kuru īsteno 1985. gada 14. jūnija Šengenas Nolīgumu starp Beniluksa Ekonomikas savienības valstu valdībām, Vācijas Federatīvās Republikas valdību un Francijas Republikas valdību par pakāpenisku kontroles atcelšanu pie kopīgām robežām⁽¹¹⁾ (Šengenas konvencija), vajadzētu būt tiesīgiem ieceļot un brīvi pārvietoties uz laiku līdz trim mēnešiem sešu mēnešu laikposmā to dalībvalstu teritorijā, kuras pilnībā piemēro Šengenas *acquis*.
- (28) Ja nav horizontālu Savienības tiesību aktu, trešo valstu valstspiederīgo tiesības atšķiras atkarībā no tā, kurā dalībvalstī viņi strādā un kāda ir viņu valstspiederība. Lai turpinātu veicināt saskaņotu imigrācijas politiku un mazinātu atšķirības tiesībās, kas piešķirtas Savienības pilsoņiem un trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri likumīgi strādā kādā dalībvalstī, un lai papildinātu esošo *acquis* imigrācijas jomā, būtu jānosaka tiesību kopums, lai jo īpaši precizētu jomas, kurās pret šādiem trešo valstu valstspiederīgajiem, kas vēl nav ieguvuši pastāvīgā iedzīvotāja statusu, tiek nodrošināta vienlīdzīga attieksme kā pret attiecīgās dalībvalsts pilsoņiem. Šādu noteikumu nolūks ir Savienībā radīt vienlīdzības minimumu, atzīt, ka šādi trešo valstu valstspiederīgie dod savu ieguldījumu Savienības ekonomikā ar darbu un nodokļu maksājumiem, un mazināt negodīgu konkurenci starp pašas dalībvalsts valstspiederīgajiem un trešo valstu valstspiederīgajiem, kas rodas iespējamas pēdējo ekspluatācijas rezultātā. Trešās valsts darba ņēmējs šajā direktīvā būtu jādefinē kā trešās valsts valstspiederīgais, kurš ir uzņemts dalībvalsts teritorijā, tur likumīgi uzturas un kuram saistībā ar darba attiecībām ir tur atļauts strādāt saskaņā ar valsts tiesību aktiem vai praksi. Šajā kontekstā trešās valsts darba ņēmējam ir jābūt darba līgumam vai darba attiecībām, kā definēts dalībvalsts tiesību aktos, koplīgumos vai praksē, ņemot vērā Eiropas Savienības Tiesas judikatūru.
- (29) Ja vienotās atļaujas turētājs maina darba devēju, jaunajam darba devējam būtu jāpaziņo attiecīgās dalībvalsts kompetentajām iestādēm nodarbinātības detaļas saskaņā ar valsts tiesību aktos noteiktajām procedūrām. Nodarbinātības nosacījumu maiņa, piemēram, darba devēja adreses, parastās darba vietas, darba laika un atalgojuma maiņa, pati par sevi nav darba devēja maiņa.
- (30) Visiem trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri likumīgi uzturas un strādā dalībvalstīs, būtu jānosaka vismaz viens tiesību kopums, kura pamatā ir vienlīdzīga attieksmi ar tās dalībvalsts valstspiederīgajiem, kurā viņi likumīgi uzturas, neatkarīgi no tā, kāds ir uzņemšanas sākotnējais mērķis vai pamats. Tiesības uz vienlīdzīgu attieksmi jomās, kas iekļautas šajā direktīvā, būtu jāpiešķir ne tikai tiem trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri uzņemti dalībvalstī nolūkā strādāt, bet arī tiem, kuri uzņemti citu nolūku dēļ un kuriem ir atļauta piekļuve attiecīgās dalībvalsts darba tirgum saskaņā ar citiem Savienības vai valsts tiesību aktu noteikumiem, tostarp trešo valstu darba ņēmēju ģimenes locekļiem, kam atļauts uzturēties dalībvalstī saskaņā ar Padomes Direktīvu 2003/86/EK⁽¹²⁾ un trešo valstu valstspiederīgajiem, kuriem ļauts uzturēties dalībvalsts teritorijā saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2016/801⁽¹³⁾.

⁽¹⁰⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/399 (2016. gada 9. marts) par Savienības Kodeksu par noteikumiem, kas reglamentē personu pārvietošanos pār robežām (Šengenas Robežu kodekss) (OV L 77, 23.3.2016., 1. lpp.).

⁽¹¹⁾ OV L 239, 22.9.2000., 19. lpp.

⁽¹²⁾ Padomes Direktīva 2003/86/EK (2003. gada 22. septembris) par tiesībām uz ģimenes atkalapvienošanos (OV L 251, 3.10.2003., 12. lpp.).

⁽¹³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2016/801 (2016. gada 11. maijs) par nosacījumiem attiecībā uz trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanu un uzturēšanos pētniecības, studiju, stažēšanās, brīvprātīga darba, skolēnu apmaiņas programmu vai izglītības projektu un viesaukles darba nolūkā (OV L 132, 21.5.2016., 21. lpp.).

- (31) Tiesībām uz vienlīdzīgu attieksmi noteiktās jomās būtu jābūt cieši saistītām ar trešo valstu valstspiederīgo likumīgo uzturēšanos dalībvalstī un atļauto piekļuvi tās darba tirgum, kas ir nostiprināta vienotajā atļaujā, norādot tiesības uzturēties un strādāt, un uzturēšanās atļaujās, kuras izsniegtas citos nolūkos un kurās ir norādīta informācija par atļauju strādāt.
- (32) Trešo valstu darba ņēmēju tiesības uz vienlīdzīgu attieksmi ar dalībvalsts valstspiederīgajiem attiecībā uz nodarbinātības noteikumiem un darba apstākļiem, kā minēts šajā direktīvā, veicina pienācīgas kvalitātes nodarbinātību un trešo valstu darba ņēmēju ekspluatācijas novēršanu. Minētajām tiesībām būtu jāaptver vismaz nodarbinātības noteikumi, atalgojums, tostarp virsstundu likmes, atskaitījumi un atmaksājumi, prasījumi darba devēja maksātspējas gadījumā, vienlīdzīga atalgojuma par vienādu darbu principa piemērošana, atlaišana, vienlīdzīga attieksme pret vīriešiem un sievietēm, apmācība, veselības aizsardzība un drošība darbavietā, darba laiks, atvaļinājums un brīvdienas. Tiesībām uz vienlīdzīgu attieksmi būtu jāietver darba nosacījumi, kas noteikti Savienības tiesību aktos, valstu tiesību aktos, koplīgumos un dalībvalsts praksē, ar tādiem pašiem noteikumiem kā attiecīgās dalībvalsts valstspiederīgajiem.
- (33) Profesionālā kvalifikācija, ko trešās valsts valstspiederīgais ieguvis citā dalībvalstī, dalībvalstij būtu jāatzīst tādā pašā veidā, kā tiek atzīta Savienības pilsoņu kvalifikācija, un kvalifikācija, kas iegūta trešā valstī, būtu jāņem vērā atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai 2005/36/EK⁽¹⁴⁾. Trešo valstu darba ņēmējiem piešķirtajām vienlīdzīgas attieksmes tiesībām attiecībā uz diplomu, sertifikātu un citu profesionālo kvalifikāciju atzīšanu saskaņā ar attiecīgajām valsts procedūrām nebūtu jāskar dalībvalstu kompetence uzņemt šādus trešo valstu darba ņēmējus savā darba tirgū.
- (34) Trešo valstu darba ņēmējiem būtu jābūda vienlīdzīga attieksme attiecībā uz sociālo nodrošinājumu. Sociālā nodrošinājuma jomas ir definētas Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 883/2004⁽¹⁵⁾. Šīs direktīvas noteikumiem par vienlīdzīgu attieksmi sociālā nodrošinājuma jomā būtu jāattiecas arī uz darba ņēmējiem, kuri dalībvalstī uzņemti tieši no trešās valsts. Tomēr sociālā nodrošinājuma jomā trešo valstu darba ņēmējiem, kuri atrodas pārrobežu situācijā, šai direktīvai nebūtu jāpiešķir plašākas tiesības par tām, kas jau ir noteiktas esošajos Savienības tiesību aktos.
- (35) Eiropas Savienības Tiesa savā 2020. gada 25. novembra spriedumā lietā C-302/19⁽¹⁶⁾ atzina, ka dalībvalsts nevar vienotās atļaujas turētājam atteikt vai samazināt sociālā nodrošinājuma pabalstu, pamatojoties uz to, ka daži vai visi minētā turētāja ģimenes locekļi neuzturas tās teritorijā, bet kādā trešā valstī, ja tā saviem valstspiederīgajiem minēto pabalstu piešķir neatkarīgi no viņu ģimenes locekļu dzīvesvietas.
- (36) Dalībvalstīm būtu jānodrošina vismaz vienlīdzīga attieksme pret tiem trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri ir nodarbināti vai kuri pēc minimālā nodarbinātības perioda ir reģistrēti kā bezdarbnieki. Jebkuriem ierobežojumiem attiecībā uz vienlīdzīgu attieksmi sociālā nodrošinājuma jomā saskaņā ar šo direktīvu nevajadzētu skart tiesības, kas piešķirtas, ievērojot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1231/2010⁽¹⁷⁾.
- (37) Savienības tiesību akti neierobežo dalībvalstu pilnvaras organizēt savas sociālā nodrošinājuma shēmas. Katrai dalībvalstij ir jāparedz nosacījumi, saskaņā ar kuriem piešķir sociālā nodrošinājuma pabalstus, kā arī jānosaka šādu pabalstu apmērs un laikposms, par kuru tos piešķir. Tomēr, īstenojot minētās pilnvaras, dalībvalstīm būtu jāievēro Savienības tiesību akti.
- (38) Vienlīdzīgai attieksmei pret trešo valstu darba ņēmējiem nebūtu jāattiecas uz pasākumiem profesionālās mācības jomā, ko finansē no sociālās palīdzības shēmām.
- (39) Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka tās novērš trešo valstu darba ņēmēju diskrimināciju saistībā ar viņu piekļuvi tām precēm un pakalpojumiem, attiecībā uz ko saskaņā ar šīs direktīvas noteikumiem un valstu tiesību aktiem pret trešo valstu darba ņēmējiem ir garantēta vienlīdzīga attieksme ar tās dalībvalsts darba ņēmējiem, kurā viņi uzturas. Īpaša uzmanība būtu jāpievērš tam, lai novērstu iespējamu diskrimināciju piekļuvē privātiem īrētiem mājokļiem nolūkā nodrošināt, ka apstākļi mājokli un īres līgumi, kā arī īres maksa atbilst valsts standartiem un valsts noteikumiem par

⁽¹⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2005/36/EK (2005. gada 7. septembris) par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu (OV L 255, 30.9.2005., 22. lpp.).

⁽¹⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 883/2004 (2004. gada 29. aprīlis) par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu (OV L 166, 30.4.2004., 1. lpp.).

⁽¹⁶⁾ Tiesas 2020. gada 25. novembra spriedums lietā *Istituto nazionale della previdenza sociale (INPS) v WS*, C-302/19, ECLI:EU:C:2020:957, 39. punkts.

⁽¹⁷⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1231/2010 (2010. gada 24. novembris), ar ko Regulu (EK) Nr. 883/2004 un Regulu (EK) Nr. 987/2009 attiecina arī uz tiem trešo valstu valstspiederīgajiem, uz kuriem minētās regulas neattiecas tikai viņu valstspiederības dēļ (OV L 344, 29.12.2010., 1. lpp.).

īri no privātpersonām, tostarp standartiem un noteikumiem par īres maksas summām. Īpaši svarīgi ir nodrošināt, ka trešās valsts darba ņēmēji var saskaņā ar valsts tiesību aktiem brīvi izvēlēties mājokli bez pienākuma dzīvot darba devēja nodrošinātā izmitināšanas vietā – tāpat kā tas ir attiecīgās dalībvalsts darba ņēmēju gadījumā.

- (40) Lai nostiprinātu vienlīdzīgu attieksmi pret trešo valstu darba ņēmējiem, dalībvalstīm būtu jāparedz efektīvi, samērīgi un atturoši sodi, ko piemēro darba devējiem, ja tiek pārkāpti saskaņā ar šo direktīvu pieņemtie valstu noteikumi, jo īpaši attiecībā uz darba apstākļiem, piedrošanās brīvību un piederību organizācijai, un piekļuvi sociālajam nodrošinājumam jomās, kā noteikts Regulā (EK) Nr. 883/2004.
- (41) Lai nodrošinātu valstu noteikumu pienācīgu izpildi, kas pieņemti, ievērojot šo direktīvu, dalībvalstīm, attiecīgā gadījumā sadarbojoties ar sociālajiem partneriem saskaņā ar valsts tiesību aktiem, būtu jāparedz atbilstoši uzraudzības mehānismi un attiecīgā gadījumā efektīvas un atbilstīgas pārbaudes savās attiecīgajās teritorijās saskaņā ar saviem tiesību aktiem vai administratīvo praksi. Par darba inspekciju veikšanu atbildīgajiem dienestiem vai citām kompetentām iestādēm attiecīgā gadījumā vajadzētu būt piekļuvei darba vietai.
- (42) Dalībvalstīm būtu arī jānodrošina, ka ir ieviesti efektīvi mehānismi, ar kuru starpniecību trešo valstu darba ņēmējiem būtu jāspēj vērsties pēc tiesiskās aizsardzības un iesniegt sūdzības tieši vai ar to trešo personu starpniecību, kurām saskaņā ar valstu tiesību aktos, iedibinātajā administratīvajā praksē vai piemērojamos koplīgumos noteiktajiem kritērijiem ir leģitīma ieinteresētība nodrošināt šīs direktīvas ievērošanu, piemēram, arodbiedrības vai citas apvienības, vai ar kompetento iestāžu starpniecību. Minētos efektīvos mehānismus uzskata par nepieciešamiem, lai risinātu situācijas, kad trešo valstu darba ņēmēji nav informēti par īstenošanas mehānismiem vai arī vilcinās tos izmantot ar savu vārdu, piemēram, baidoties no iespējamām sekām. Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka trešo valstu darba ņēmējiem ir tāda pati piekļuve tiesvedībai, tostarp tiesas un administratīvām procedūrām, sūdzībām, mediācijai un citiem mehānismiem, kā valstu tiesību akti paredz tās dalībvalsts valstspiederīgajiem, kurā viņi uzturas. Dalībvalstīm būtu arī jāgarantē piekļuve juridiskajai palīdzībai ar tādiem pašiem nosacījumiem, kādi paredzēti valstu darba ņēmējiem minētajos procesos, ja to paredz valstu tiesību akti.
- (43) Darba ņēmēju aizsardzības kontekstā līdzīgiem valstu pasākumiem attiecībā uz pārraudzību, novērtēšanu, pārbaudēm, sodiem un sūdzību iesniegšanas atvieglošanu jau vajadzētu būt pieņemtiem un būt spēkā valstu līmenī.
- (44) Vienotajai atļaujai būtu jāļauj tās turētājam mainīt darba devēju tās derīguma termiņa laikā. Papildus pārbaudei, kurā pārliecinās, vai vienotās atļaujas turētājs joprojām atbilst Savienības vai valstu tiesību aktos noteiktajām prasībām, dalībvalstīm vajadzētu varēt ieviest konkrētus nosacījumus darba devēja maiņai, tostarp paziņošanas procedūru un darba tirgus situācijas pārbaudi, ja attiecīgā dalībvalsts veic darba tirgus situācijas pārbaudes, saņemot vienotās atļaujas pieteikumus. Lai nepieļautu šīs direktīvas noteikumu, kas saistīti ar darba devēja maiņu, iespējamu ļaunprātīgu izmantošanu, dalībvalstīm vajadzētu būt arī varēt noteikt minimālo laikposmu, kāds vienotās atļaujas turētājam ir jānostrādā pie pirmā darba devēja pirms darba devēja maiņas. Neatkarīgi no valstu tiesību aktos noteiktā darba līguma ilguma minētajam minimālajam laikposmam, kāds vienotās atļaujas turētājam ir jānostrādā pie pirmā darba devēja, jebkurā gadījumā nebūtu jāpārsniedz sešus mēnešus. Pienācīgi pamatotos ārkārtas gadījumos, piemēram, vienotās atļaujas turētāja ekspluatācijas gadījumā vai ja darba devējs nepilda savas juridiskās saistības attiecībā uz vienotās atļaujas turētāju, dalībvalstīm būtu jāatļauj nomainīt darba devēju pirms šāda minimālā laikposma beigām.
- (45) Vienotā atļauja nebūtu jāanulē vismaz trīs mēnešus bezdarba gadījumā vai sešus mēnešus gadījumā, ja trešās valsts valstspiederīgais ir bijis vienotās atļaujas turētājs ilgāk nekā divus gadus. Attiecībā uz bezdarba periodiem, kas ir ilgāki par trim mēnešiem, dalībvalstīm būtu jāspēj prasīt vienotās atļaujas turētājiem sniegt pierādījumus tam, ka viņam ir pietiekami līdzekļi, lai sevi uzturētu.
- (46) Lai uzlabotu zināšanas par vienotās atļaujas saņemšanas procedūru un trešo valstu darba ņēmēju un viņu ģimenes locekļu tiesībām, pienākumiem un procesuālajām garantijām, dalībvalstis tiek mudinātas uzlabot reklāmas un informācijas kampaņas, tostarp attiecīgā gadījumā pasākumus un kampaņas, kas domātas trešām valstīm.
- (47) Šī direktīva būtu jāpiemēro, neskarot Savienības tiesību aktos un piemērojamos starptautiskos instrumentos ietvertus labvēlīgākus noteikumus.

- (48) Dalībvalstīm būtu jāīsteno šīs direktīvas noteikumi bez diskriminācijas dzimuma, rases, ādas krāsas, etniskās vai sociālās izcelsmes, ģenētisko īpašību, valodas, reliģijas vai pārliecības, politisko vai kādu citu uzskatu, piederības mazākumtautībai, mantiskā stāvokļa, izcelšanās, invaliditātes, vecuma vai seksuālās orientācijas dēļ, jo īpaši saskaņā ar Padomes Direktīvu 2000/43/EK⁽¹⁸⁾ un Padomes Direktīvu 2000/78/EK⁽¹⁹⁾.
- (49) Ņemot vērā to, ka šīs direktīvas mērķus, proti, noteikt vienotu pieteikšanās procedūru nolūkā izsniegt vienotu atļauju, lai trešo valstu valstspiederīgie varētu strādāt dalībvalsts teritorijā, un vienotu tiesību kopumu trešo valstu darba ņēmējiem, kuri kādā dalībvalstī uzturas likumīgi, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, bet minētās darbības mēroga un iedarbības dēļ minētos mērķus var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību (LES) 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā direktīvā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai.
- (50) Šajā direktīvā tiek ievērotas pamattiesības un Eiropas Savienības Pamattiesību hartā atzītie principi saskaņā ar LES 6. panta 1. punktu.
- (51) Saskaņā ar 1. un 2. pantu Protokolā Nr. 21 par Apvienotās Karalistes un Īrijas nostāju saistībā ar brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, kas pievienots LES un LESD, un neskarot minētā protokola 4. pantu, Īrija nepiedalās šā lēmuma pieņemšanā un šī direktīva tai nav saistoša un nav jāpiemēro.
- (52) Saskaņā ar 1. un 2. pantu Protokolā Nr. 22 par Dānijas nostāju, kas pievienots LES un LESD, Dānija nepiedalās šīs direktīvas pieņemšanā, un Dānijai šī direktīva nav saistoša un nav jāpiemēro.
- (53) Pienākums transponēt šo direktīvu valsts tiesību aktos būtu jāattiecinā vienīgi uz tiem noteikumiem, kuri, salīdzinot ar iepriekšējo direktīvu, ir grozījumi pēc būtības. Pienākums transponēt noteikumus, kas nav mainīti, izriet no minētās iepriekšējās direktīvas.
- (54) Šai direktīvai nebūtu jāskar dalībvalstu pienākumi attiecībā uz termiņu I pielikumā minētās direktīvas transponēšanai valsts tiesību aktos.

IR PIENĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

I NODAĻA

VISPĀRĒJI NOTEIKUMI

1. pants

Priekšmets

1. Šī direktīva nosaka:

- a) vienotu pieteikšanās procedūru vienotās atļaujas izsniegšanai trešo valstu valstspiederīgajiem, lai viņi varētu uzturēties un strādāt dalībvalstu teritorijā, nolūkā vienkāršot procedūras viņu uzņemšanai un atvieglot viņu statusa kontroli;
- b) vienotu tiesību kopumu trešo valstu darba ņēmējiem, kuri kādā dalībvalstī uzturas likumīgi, neatkarīgi no tā, ar kādu mērķi viņi sākotnēji uzņemti attiecīgās dalībvalsts teritorijā, pamatojoties uz vienlīdzīgu attieksmi pret šīs dalībvalsts valstspiederīgajiem.

2. Šī direktīva neietekmē dalībvalstu tiesības noteikt uzņemšanas apjomu trešo valstu valstspiederīgajiem saskaņā ar LESD 79. panta 5. punktu.

2. pants

Definīcijas

Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:

1) "trešās valsts valstspiederīgais" ir persona, kas nav Savienības pilsonis LESD 20. panta 1. punkta nozīmē;

⁽¹⁸⁾ Padomes Direktīva 2000/43/EK (2000. gada 29. jūnijs), ar ko ievieš vienādas attieksmes principu pret personām neatkarīgi no rasu vai etniskās piederības (OV L 180, 19.7.2000., 22. lpp.).

⁽¹⁹⁾ Padomes Direktīva 2000/78/EK (2000. gada 27. novembris), ar ko nosaka kopēju sistēmu vienlīdzīgai attieksmei pret nodarbinātību un profesiju (OV L 303, 2.12.2000., 16. lpp.).

- 2) "trešās valsts darba ņēmējs" ir trešās valsts valstspiederīgais, kas ir uzņemts dalībvalsts teritorijā, tur likumīgi uzturas un kam ir atļauts strādāt minētajā dalībvalstī darba attiecību ietvaros saskaņā ar valsts tiesību aktiem, koplīgumiem vai praksi;
- 3) "vienotā atļauja" ir uzturēšanās atļauja, ko izsniedz kādas dalībvalsts iestādes un kas ļauj trešās valsts valstspiederīgajam likumīgi uzturēties tās teritorijā nodarbinātības nolūkā;
- 4) "vienotā pieteikšanās procedūra" ir jebkura procedūra, kuras rezultātā, pamatojoties uz trešās valsts valstspiederīgā vai viņa darba devēja iesniegtu vienoto pieteikumu par atļauju uzturēties un strādāt dalībvalstu teritorijā, pieņem lēmumu par vienotās atļaujas izsniegšanu.

3. pants

Darbības joma

1. Šī direktīva attiecas uz trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri:
 - a) iesniedz pieteikumu, lai dalībvalstī varētu uzturēties nolūkā strādāt;
 - b) saskaņā ar Savienības vai valsts tiesību aktiem ir uzņemti dalībvalstī tādiem nolūkiem, kas nav saistīti ar darbu, kuri drīkst strādāt un kuriem ir uzturēšanās atļauja saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1030/2002; un
 - c) ir uzņemti dalībvalstī darba nolūkā saskaņā ar Savienības vai valsts tiesību aktiem.
2. Šī direktīva neattiecas uz šādiem trešo valstu valstspiederīgajiem:
 - a) Savienības pilsoņu ģimenes locekļiem, kuri ir izmantojuši vai izmanto savas tiesības brīvi pārvietoties Savienībā saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2004/38/EK ⁽²⁰⁾;
 - b) personām, kurām neatkarīgi no viņu valstspiederības saskaņā ar nolīgumiem vai nu starp Savienību un dalībvalstīm, vai starp Savienību un trešām valstīm ir tādas pašas tiesības brīvi pārvietoties kopā ar viņu ģimenes locekļiem kā Savienības pilsoņiem;
 - c) darbā norīkotām personām uz visu norīkojuma laiku;
 - d) personām, kuras ir iesniegušas uzturēšanās pieteikumus vai ir uzņemtas dalībvalstu teritorijā kā uzņēmuma ietvaros pārcelti darba ņēmēji saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2014/66/ES ⁽²¹⁾;
 - e) personām, kuras ir iesniegušas uzturēšanās pieteikumus vai ir uzņemtas dalībvalstu teritorijā kā sezonas darba ņēmēji saskaņā ar Direktīvu 2014/36/ES vai kā aukles;
 - f) personām, kurām ir atļauja uzturēties kādā dalībvalstī, pamatojoties uz pagaidu aizsardzību saskaņā ar Padomes Direktīvu 2001/55/EK ⁽²²⁾, vai kuras ir pieteikušas uzturēšanās atļaujai ar šādu pamatojumu un gaida lēmumu par savu statusu;
 - g) personām, kurām piemēro starptautisku aizsardzību saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2011/95/ES ⁽²³⁾ vai kuras ir iesniegušas pieteikumu starptautiskās aizsardzības saņemšanai atbilstīgi minētajai direktīvai un par kuru pieteikumu nav pieņemts galīgais lēmums;
 - h) personām, kurām ir noteikta aizsardzība saskaņā ar valstu tiesību aktiem, starptautiskām saistībām vai dalībvalsts praksi vai kuras ir pieteikušas aizsardzībai saskaņā ar valstu tiesību aktiem, starptautiskām saistībām vai dalībvalsts praksi un par kuru pieteikumu nav pieņemts galīgais lēmums;

⁽²⁰⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2004/38/EK (2004. gada 29. aprīlis) par Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā, ar ko groza Regulu (EEK) Nr. 1612/68 un atceļ Direktīvas 64/221/EEK, 68/360/EEK, 72/194/EEK, 73/148/EEK, 75/34/EEK, 75/35/EEK, 90/364/EEK, 90/365/EEK un 93/96/EEK (OV L 158, 30.4.2004., 77. lpp.).

⁽²¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/66/ES (2014. gada 15. maijs) par ieceļošanas un uzturēšanās nosacījumiem trešo valstu valstspiederīgajiem saistībā ar pārcelšanu uzņēmuma ietvaros (OV L 157, 27.5.2014., 1. lpp.).

⁽²²⁾ Padomes Direktīva 2001/55/EK (2001. gada 20. jūlijs) par obligātajiem standartiem, lai pārvietoto personu masveida pieplūduma gadījumā sniegtu tām pagaidu aizsardzību, un par pasākumiem, lai līdzsvarotu dalībvalstu pūliņus, uzņemot šādas personas un uzņemoties ar to saistītās sekas (OV L 212, 7.8.2001., 12. lpp.).

⁽²³⁾ Direktīva 2011/95/ES (2011. gada 13. decembris) par standartiem, lai trešo valstu valstspiederīgos vai bezvalstniekus kvalificētu kā starptautiskās aizsardzības saņēmējus, par bēgļu vai personu, kas tiesīgas saņemt alternatīvo aizsardzību, vienotu statusu, un par piešķirtās aizsardzības saturu (OV L 337, 20.12.2011., 9. lpp.).

- i) personām, kuras ir pastāvīgie iedzīvotāji saskaņā ar Direktīvu 2003/109/EK;
 - j) personām, kuru izraidīšana ir atlikta faktisku vai juridisku iemeslu dēļ;
 - k) personām, kas ir pieteikušās uzņemšanai vai kuras ir uzņemtas dalībvalstu teritorijā kā pašnodarbinātas personas;
 - l) personām, kas ir pieteikušās uzņemšanai vai ir uzņemtas kā jūrnieki, lai tiktu nodarbinātas vai strādātu jebkurā statusā uz kuģa, kas ir reģistrēts dalībvalstī vai kuģo ar dalībvalsts karogu.
3. Dalībvalstis var nolemt, ka II nodaļu nepiemēro trešās valsts valstspiederīgajiem, kuriem vai nu ir piešķirtas atļaujas strādāt dalībvalsts teritorijā uz laikposmu, kas nepārsniedz sešus mēnešus, vai kuri dalībvalstī uzņemti studiju nolūkā.
4. II nodaļu nepiemēro trešās valsts valstspiederīgajiem, kuriem ir atļauts strādāt, pamatojoties uz vīzu.
5. Neatkarīgi no šā panta 2. punkta h) apakšpunkta aizsardzības saņēmējiem piemēro III nodaļu saskaņā ar valstu tiesību aktiem, starptautiskām saistībām vai dalībvalsts praksi, ja saskaņā ar valstu tiesību aktiem viņiem ir atļauts strādāt.

II NODAĻA

VIENTOTA PIETEIKŠANĀS PROCEDŪRA UN VIENTOTA ATĻAUJA

4. pants

Vienota pieteikšanās procedūra

1. Vienotās atļaujas izsniegšanas, grozīšanas vai atjaunošanas pieteikumu iesniedz, izmantojot vienoto pieteikšanās procedūru. Dalībvalstis nosaka, vai vienotās atļaujas pieteikumus iesniedz trešās valsts valstspiederīgais vai viņa darba devējs. Dalībvalstis var arī atļaut, ka pieteikumus iesniedz jebkurš no viņiem abiem.
2. Vienotās atļaujas pieteikumu izskata un izvērtē vai nu tad, ja trešās valsts valstspiederīgais uzturas ārpus tās dalībvalsts teritorijas, kurā minētais trešās valsts valstspiederīgais vēlas tikt uzņemts, vai arī tad, ja minētais trešās valsts valstspiederīgais jau uzturas minētās dalībvalsts teritorijā kā derīgas uzturēšanās atļaujas turētājs. Dalībvalstis saskaņā ar saviem tiesību aktiem var arī pieņemt vienotās atļaujas pieteikumus, ko iesnieguši citi trešo valstu valstspiederīgie, kuri likumīgi uzturas tās teritorijā.
3. Dalībvalstis izskata saskaņā ar 1. punktu iesniegto pieteikumu un pieņem lēmumu izsniegt, grozīt vai atjaunot vienoto atļauju, ja pieteikuma iesniedzējs atbilst prasībām, kas noteiktas Savienības vai valstu tiesību aktos. Lēmumu izsniegt, grozīt vai atjaunot vienoto atļauju apvieno vienā administratīvā aktā, kas ietver uzturēšanās un darba atļauju.
4. Ja Savienības vai valstu tiesību aktos noteiktās prasības ir izpildītas un ja dalībvalsts izsniedz vienotās atļaujas tikai savā teritorijā, attiecīgā dalībvalsts izsniedz trešās valsts valstspiederīgajam vienotās atļaujas saņemšanai nepieciešamo vīzu.
5. Ja ir izpildīti nepieciešamie nosacījumi, dalībvalstis izsniedz vienoto atļauju trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri iesniedz uzturēšanās pieteikumu, un jau uzņemtiem trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri iesniedz pieteikumu uzturēšanās atļaujas atjaunošanai vai grozīšanai pēc valsts īstenošanas noteikumu stāšanās spēkā.

5. pants

Kompetentā iestāde

1. Dalībvalstis izraugās iestādi, kas ir kompetenta pieņemt pieteikumus un izsniegt vienotās atļaujas.
2. Kompetentā iestāde pieņem lēmumu par vienotās atļaujas pieteikumu iespējami drīz, bet katrā ziņā 90 dienu laikā no pilnīga pieteikuma iesniegšanas dienas.

Pirmajā daļā minētais termiņš ietver laiku, kas nepieciešams, lai pārbaudītu darba tirgus situāciju, ja šādu pārbaudi veic saistībā ar individuālu vienotās atļaujas pieteikumu.

Ja šajā punktā noteiktajā termiņā lēmums netiek pieņemts, juridiskās sekas nosaka valstu tiesību akti.

3. Kompetentā iestāde savu lēmumu pieteikuma iesniedzējam paziņo rakstiski saskaņā ar attiecīgajos valsts tiesību aktos noteikto paziņošanas kārtību. Ja pieteikumu iesniedz trešās valsts valstspiederīgā darba devējs, dalībvalstis nodrošina, ka trešās valsts valstspiederīgais, kura vārdā pieteikums ir iesniegts, tiek informēts par pieteikuma statusu un pieteikuma iznākumu.

4. Ja saskaņā ar valsts tiesību aktos noteiktajiem kritērijiem pieteikumam pievienotā informācija vai dokumenti ir nepilnīgi, kompetentā iestāde rakstiski informē pieteikuma iesniedzēju par vajadzīgo papildu informāciju vai dokumentiem un nosaka saprātīgu termiņu to sniegšanai. Termiņu, kas minēts šā panta 2. punkta pirmajā daļā, un papildu termiņu, kas minēts 8. panta 3. punktā, atliek līdz brīdim, kad kompetentā iestāde vai attiecīgās iestādes ir saņēmušas vajadzīgo papildu informāciju. Ja noteiktajā termiņā papildu informācija vai dokumenti netiek iesniegti, kompetentā iestāde pieteikumu var noraidīt.

6. pants

Vienotā atļauja

1. Dalībvalstis izsniedz vienoto atļauju, izmantojot vienotu formu, kā noteikts Regulā (EK) Nr. 1030/2002, un norāda ar darba atļauju saistīto informāciju saskaņā ar minētās regulas pielikuma a) sadaļas 12. un 16. punktu.

Papildu informāciju, kas saistīta ar trešās valsts valstspiederīgā darba attiecībām (piemēram, darba devēja nosaukums un adrese, darba vieta, darba veids, darba laiks, atalgojums), dalībvalstis var norādīt papīra formātā vai arī var šādus datus uzglabāt elektroniskā formātā, kā minēts Regulas (EK) Nr. 1030/2002 4. pantā un tās pielikuma a) sadaļas 20. punktā. Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1030/2002 4. pantu un neskarot datu aizsardzības noteikumus, trešās valsts valstspiederīgajam, kuram ir izsniegta vienotā atļauja, ir tiesības pārbaudīt minētajā atļaujā ietverto personīgo informāciju un vajadzības gadījumā prasīt to labot vai dzēst.

2. Izsniedzot vienoto atļauju, dalībvalstis neizsniedz papildu atļaujas kā pierādījumu tam, ka ir atļauta piekļuve darba tirgum.

7. pants

Citiem nolūkiem, izņemot strādāšanu, izsniegta uzturēšanās atļaujas

1. Izsniedzot uzturēšanās atļaujas citiem nolūkiem, izņemot strādāšanu, saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1030/2002, dalībvalstis norāda informāciju par atļauju strādāt neatkarīgi no atļaujas veida.

Papildu informāciju, kas saistīta ar trešās valsts valstspiederīgā darba attiecībām, piemēram, darba devēja nosaukums un adrese, darba vieta, darba veids, darba laiks un atalgojums, dalībvalstis var norādīt papīra formātā vai arī var šādus datus uzglabāt elektroniskā formātā, kā minēts Regulas (EK) Nr. 1030/2002 4. pantā un tās pielikuma a) sadaļas 20. punktā. Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1030/2002 4. pantu trešās valsts valstspiederīgajam, kuram ir izsniegta uzturēšanās atļauja, ir tiesības pārbaudīt minētajā atļaujā ietverto papildu informāciju un vajadzības gadījumā prasīt labot vai dzēst minēto informāciju.

2. Izsniedzot uzturēšanās atļaujas saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1030/2002, dalībvalstis neizsniedz papildu atļaujas kā pierādījumu tam, ka ir atļauta piekļuve darba tirgum.

8. pants

Procesuālās garantijas

1. Rakstiskajā paziņojumā sniedz pamatojumu par lēmumu, ar kuru noraida vienotās atļaujas izsniegšanas, grozīšanas vai atjaunošanas pieteikumu, vai lēmumu, ar kuru anulē vienoto atļauju, pamatojoties uz kritērijiem, kas noteikti Savienības vai valsts tiesību aktos.

2. Lēmumā, ar kuru noraida vienotās atļaujas izsniegšanas, grozīšanas vai atjaunošanas pieteikumu vai lēmumā, ar kuru to anulē, ņem vērā lietas specifiskos apstākļus, un tas respektē Savienības un valstu tiesību aktos noteikto proporcionalitātes principu. Šādu lēmumu var apstrīdēt attiecīgās dalībvalsts tiesās saskaņā ar valsts tiesību aktiem. Šā panta 1. punktā minētajā rakstiskajā paziņojumā norāda tiesu vai administratīvo iestādi, kurā attiecīgā persona var iesniegt pārsūdzību, un tās iesniegšanas termiņu.

3. Pienācīgi pamatotos ārkārtas gadījumos, kas saistīti ar pieteikuma sarežģītību, 5. panta 2. punktā minēto lēmuma pieņemšanas termiņu var pagarināt vēl par 30 dienām, par to paziņojot vai ziņojot pieteikuma iesniedzējam saskaņā ar procedūrām, kas noteiktas valstu tiesību aktos.

4. Pienācīgi pamatotos ārkārtas gadījumos 11. panta 3. punkta trešajā daļā minēto laikposmu var pagarināt vēl par 15 dienām.

9. pants

Pieklūve informācijai

Pēc pieprasījuma dalībvalstis dara viegli pieejamu un sniedz trešās valsts valstspiederīgajam un nākamajam darba devējam:

- a) pieteikumu informāciju par visiem pieteikumiem nepieciešamajiem dokumentārajiem pierādījumiem un, ja tādas ir, par piemērojamajām nodevām;
- b) informāciju par ieceļošanas un uzturēšanās nosacījumiem, tostarp par trešo valstu valstspiederīgo un viņu ģimenes locekļu tiesībām, pienākumiem un procesuālajām garantijām, tostarp tiesisko aizsardzību, kā arī informāciju par darba ņēmēju organizācijām, kas izveidotas saskaņā ar valstu tiesību aktiem.

10. pants

Nodevas

Dalībvalstis var pieprasīt nodevas par saskaņā ar šo direktīvu iesniegtu pieteikumu apstrādi. Par pieteikumu apstrādi noteikto dalībvalsts nodevu apmērs nav nesamērīgs vai pārmērīgs. Ja nodevu par pieteikuma apstrādi maksā darba devējs, darba devējam nav tiesību piedzīt minēto nodevu no trešās valsts valstspiederīgā.

11. pants

Vienotās atļaujas piešķirtās tiesības

1. Ja ir izsniegta vienotā atļauja, atļaujas derīguma termiņa laikā tās turētājs ir tiesīgs vismaz:

- a) ieceļot un uzturēties tās dalībvalsts teritorijā, kas izsniegusi vienoto atļauju, ar nosacījumu, ka atļaujas turētājs atbilst visām uzņemšanas prasībām saskaņā ar valsts tiesību aktiem;
- b) brīvi piekļūt visai tās dalībvalsts teritorijai, kura ir izsniegusi vienoto atļauju, ievērojot ierobežojumus, kas noteikti valsts tiesību aktos;
- c) veikt konkrētās nodarbinātības darbības, kas ir atļautas saskaņā ar vienoto atļauju atbilstīgi valsts tiesību aktiem;
- d) saņemt informāciju par savām tiesībām, kas ir saistītas ar atļauju un piešķirtas ar šo direktīvu, citiem Savienības tiesību aktiem vai valstu tiesību aktiem.

2. Dalībvalstis atļauj vienotās atļaujas turētājam mainīt darba devēju. Dalībvalstis var attiecināt jebkuru no 3. punktā noteiktajiem nosacījumiem uz vienotās atļaujas turētāja tiesībām mainīt darba devēju.

3. Vienotās atļaujas derīguma termiņa laikā dalībvalstis var:

- a) pieprasīt, lai darba devēja maiņa tiktu paziņota attiecīgās dalībvalsts kompetentajām iestādēm saskaņā ar valsts tiesību aktos noteiktajām procedūrām;
- b) pieprasīt, lai darba devēja maiņas gadījumā tiktu pārbaudīta darba tirgus situācija, ja attiecīgā dalībvalsts veic darba tirgus situācijas pārbaudi saistībā ar pieteikumiem vienotās atļaujas saņemšanai;
- c) noteikt minimālo laikposmu, kuru vienotās atļaujas turētājam ir jānostrādā pie pirmā darba devēja.

Pirmās daļas c) apakšpunktā minētais minimālais laikposms nepārsniedz darba līguma vai atļaujas derīguma termiņu. Tas jebkurā gadījumā nepārsniedz sešus mēnešus. Pienācīgi pamatotos gadījumos, kad darba devējs nopietni pārkāpj darba attiecību noteikumus un nosacījumus, dalībvalstis atļauj vienotās atļaujas turētājam mainīt darba devēju pirms minētā minimālā laikposma beigām.

Ja dalībvalsts prasa paziņot par darba devēja maiņu saskaņā ar pirmās daļas a) apakšpunktu, vienotās atļaujas turētāja tiesības mainīt darba devēju var apturēt uz laiku, kas nepārsniedz 45 dienas no dienas, kad paziņots valsts kompetentajām iestādēm. Minētajā laikposmā valsts kompetentās iestādes var pārbaudīt, vai ir izpildīti pirmās daļas attiecīgi b) un c) apakšpunktā noteiktie nosacījumi, un arī pārbaudīt, vai joprojām ir izpildītas pārējās Savienības vai valsts tiesību aktos noteiktās prasības. Minētajā 45 dienu laikposmā dalībvalsts var iebilst pret darba devēja maiņu.

4. Bezdarbs pats par sevi nav iemesls vienotās atļaujas anulēšanai ar noteikumu, ka:

- a) kopējais bezdarba periods vienotās atļaujas derīguma laikā nepārsniedz trīs mēnešus vai – gadījumā, ja trešās valsts valstspiederīgais ir bijis vienotās atļaujas turētājs ilgāk nekā divus gadus – sešus mēnešus;
- b) par jebkura bezdarba perioda sākumu un – attiecīgā gadījumā – beigām ir paziņots attiecīgās dalībvalsts kompetentajām iestādēm saskaņā ar attiecīgajām valsts procedūrām.

Atkāpjoties no pirmās daļas a) apakšpunkta, dalībvalsts var atļaut dalībvalstis var atļaut vienotās atļaujas turētājam būt bez darba arī ilgāku laikposmu.

Pirmās daļas b) apakšpunkta vajadzībām dalībvalstis nosaka, vai kompetentajām iestādēm paziņojumu sniedz trešās valsts valstspiederīgais vai trešās valsts valstspiederīgā darba devējs.

Ja bezdarba periodi ir ilgāki par trim mēnešiem, dalībvalstis var prasīt vienotās atļaujas turētājiem sniegt pierādījumus, ka viņiem ir pietiekami līdzekļi, lai sevi uzturētu, neizmantojot attiecīgās dalībvalsts sociālās palīdzības sistēmu.

Ja bez darba palikušais vienotās atļaujas turētājs šajā punktā minētajā atļautajā bezdarba laikposmā atrod jaunu darba devēju un ja dalībvalsts jaunās nodarbinātības uzsākšanai piemēro jebkuru no 3. punktā minētajiem nosacījumiem, tā atļauj vienotās atļaujas turētājam uzturēties tās teritorijā līdz kompetentās iestādes ir pārbaudījušas 3. punktā noteikto nosacījumu izpildi, pat ja atļautais bezdarba laikposms ir beidzies.

5. Ja vienotās atļaujas derīguma termiņš beidzas tās atjaunošanas procedūras laikā, dalībvalstis atļauj trešās valsts valstspiederīgajam uzturēties savā teritorijā tā, it kā minētais trešās valsts valstspiederīgais būtu vienotās atļaujas turētājs, līdz kompetentās iestādes pieņem lēmumu par tās atjaunošanas pieteikumu.

6. Ja saskaņā ar valsts tiesību aktos noteiktajām procedūrām dalībvalsts kompetentās iestādes konstatē, ka ir pamatoti uzskatīt, ka vienotās atļaujas turētājs ir piedzīvojis īpaši ekspluatējošus darba apstākļus, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/52/EK⁽²⁴⁾ 2. panta i) punktā, minētā dalībvalsts šā panta 4. punktā minēto atļauto bezdarba laikposmu pagarina par trim mēnešiem.

III NODAĻA

TIESĪBAS UZ VIENLĪDZĪGU ATTIEKSMI

12. pants

Tiesības uz vienlīdzīgu attieksmi

1. Trešo valstu darba ņēmēji, kas ir minēti 3. panta 1. punkta b) un c) apakšpunktā, bauda vienlīdzīgu attieksmi ar tās dalībvalsts valstspiederīgajiem, kurā tie uzturas, vismaz šādās jomās:

- a) nodarbinātības noteikumi un darba apstākļi, tostarp attiecībā uz atalgojumu, atlaišanu, darba laiku, atvaļinājumu un brīvdienām, un vienlīdzīgu attieksmi pret vīriešiem un sievietēm, kā arī drošība un veselības aizsardzība darba vietā;
- b) tiesības streikot un piedalīties protesta akcijās saskaņā ar dalībvalsts tiesību aktiem un praksi un tiesības uz biedrošanās brīvību, piederību organizācijām un dalību organizācijās, kas pārstāv darba ņēmējus vai darba devējus, vai jebkurā organizācijā, kuras locekļi ir iesaistīti konkrētā darbā, tostarp šādu organizāciju piešķirtās tiesības un priekšrocības, piemēram, tiesības risināt sarunas un slēgt koplīgumus, neskarot valsts noteikumus par sabiedrisko kārtību un sabiedrības drošību;

⁽²⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/52/EK (2009. gada 18. jūnijs), ar ko nosaka minimālos standartus sankcijām un pasākumiem pret darba devējiem, kas nodarbina trešo valstu valstspiederīgos, kuri dalībvalstīs uzturas nelikumīgi (OV L 168, 30.6.2009., 24. lpp.).

- c) izglītība un profesionālā apmācība;
- d) diplomu, sertifikātu un citu profesionālo kvalifikāciju atzīšana saskaņā ar attiecīgajām valsts procedūrām;
- e) sociālā nodrošinājuma jomas, kas noteiktas Regulā (EK) Nr. 883/2004;
- f) nodokļu atvieglojumi, ja darba ņēmēju attiecīgajā dalībvalstī uzskata par pastāvīgo iedzīvotāju nodokļu maksāšanas nolūkā;
- g) piekļuve precēm un pakalpojumiem un preču piegāde un pakalpojumu sniegšana, kas pieejami sabiedrībai, tostarp piekļuves publiskiem un privātiem mājokļiem kārtība, kā noteikts valsts tiesību aktos, saskaņā ar Savienības un valsts tiesību aktiem neierobežojot līgumu slēgšanas brīvību;
- h) konsultāciju pakalpojumi un informācija, ko sniedz nodarbinātības dienesti.

2. Dalībvalstis var ierobežot vienlīdzīgu attieksmi:

a) saistībā ar 1. punkta c) apakšpunktu:

- i) nosakot, ka to piemēro tikai tiem trešās valsts darba ņēmējiem, kuri ir nodarbināti, vai tiem, kuri ir bijuši nodarbināti un ir reģistrēti kā bezdarbnieki;
- ii) to nepiemērojot to tiem trešo valstu darba ņēmējiem, kuri ir uzņemti to teritorijā saskaņā ar Direktīvu (ES) 2016/801;
- iii) to neattiecinot uz mācību stipendijām un uzturēšanās pabalstiem vai citām stipendijām un pabalstiem;
- iv) nosakot īpašas prasības, tostarp attiecībā uz valodas prasmi un mācību maksas samaksu, saskaņā ar valsts tiesību aktiem par iespēju piekļūt augstākajai un pēc-vidusskolas izglītībai un mācībām un arodizglītībai un arodmācībām, kas nav tieši saistītas ar kādu īpašu nodarbinātības veidu;

b) ierobežot saskaņā ar 1. punkta e) apakšpunktu noteiktās tiesības trešo valstu darba ņēmējiem, taču neierobežojot šādas tiesības attiecībā uz tiem trešo valstu darba ņēmējiem, kuri ir nodarbināti vai kuri ir bijuši nodarbināti vismaz sešus mēnešus un ir reģistrēti kā bezdarbnieki.

Turklāt dalībvalstis var nolemt, ka 1. punkta e) apakšpunktu attiecībā uz ģimenes pabalstiem nepiemēro trešo valstu valstspiederīgajiem, kuriem ir atļauts strādāt dalībvalstu teritorijā laikposmā, kas nepārsniedz sešus mēnešus, trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri uzņemti studiju nolūkā, vai trešo valstu valstspiederīgajiem, kuriem ir atļauts strādāt uz vīzas pamata;

c) saskaņā ar 1. punkta f) apakšpunktu attiecībā uz nodokļu atvieglojumiem, ierobežojot to piemērošanu gadījumos, kad to trešās valsts darba ņēmēja ģimenes locekļu, par kuriem trešās valsts darba ņēmējs ir pieprasījis pabalstus, reģistrētā vai parastā dzīvesvieta atrodas attiecīgās dalībvalsts teritorijā;

d) saistībā ar 1. punkta g) apakšpunktu:

- i) ierobežojot tās piemērošanu attiecībā uz nodarbinātiem trešo valstu darba ņēmējiem;
- ii) ierobežojot piekļuvi mājokļiem, izņemot privāta mājokļa īri, ievērojot ierobežojumus, kas noteikti valsts tiesību aktos.

3. Šā panta 1. punktā noteiktās tiesības uz vienlīdzīgu attieksmi neskar dalībvalsts tiesības anulēt vai atteikties atjaunot uzturēšanās atļauju, kas izsniegta saskaņā ar šo direktīvu, uzturēšanās atļauju, kas izsniegta citā nolūkā, nevis darbam, vai jebkuru citu atļauju strādāt kādā dalībvalstī.

4. Trešo valstu darba ņēmēji, kuri pārceļas uz trešo valsti, vai šādu darba ņēmēju apgādību zaudējušas personas, kuras uzturas trešā valstī un kuru tiesības izriet no šāda darba ņēmēja statusa, saņem obligātās pensijas saistībā ar vecumu, invaliditāti un nāvi, pamatojoties uz šo darba ņēmēju iepriekšēju nodarbinātību un kārtību, kas minēta Regulas (EK) Nr. 883/2004 3. pantā, ar tādām pašiem nosacījumiem un tādām pašām likmēm, kādas piemēro attiecīgo dalībvalstu valstspiederīgajiem, kad tie pārceļas uz trešo valsti.

13. pants

Uzraudzība, novērtēšana, pārbaudes un sodi

1. Dalībvalstis paredz pasākumus, lai novērstu to, ka darba devēji varētu ļaunprātīgi izmantot valsts noteikumus par vienlīdzīgu attieksmi, kas pieņemti, ievērojot 12. pantu, un noteiktu sankcijas par pārkāpumiem. Pasākumi saskaņā ar valsts tiesību aktiem vai administratīvo praksi ietver uzraudzību, novērtēšanu un attiecīgā gadījumā pārbaudes, īpaši nozarēs, kas atzītas par tādām, kurās ir augsts darba tiesību pārkāpumu risks.

2. Dalībvalstis paredz sodus darba devējiem, kuri nav pildījuši savus pienākumus, kas paredzēti šajā direktīvā. Minētie sodi ir efektīvi, samērīgi un atturoši.

3. Dalībvalstis nodrošina, lai par darba inspekcijas jautājumiem atbildīgie dienesti vai citas kompetentās iestādes un, ja to paredz valsts tiesību akti attiecībā uz dalībvalsts valstspiederīgajiem darbaņēmējiem, organizācijas, kas pārstāv darbaņēmēju intereses, varētu piekļūt darbavietai. Ja izmitināšanas vietu nodrošina darba devējs un ja tas paredzēts valsts tiesību aktos attiecībā uz dalībvalsts valstspiederīgajiem, piekļuve darba vietai ietver arī piekļuvi minētajai izmitināšanas vietai, ar noteikumu, ka trešās valsts darbaņēmējs piekļūst šādai piekļuvei.

14. pants

Sūdzību iesniegšanas un tiesiskās aizsardzības atvieglošana

1. Dalībvalstis nodrošina efektīvus mehānismus, ar kuru starpniecību trešo valstu darbaņēmēji var iesniegt sūdzības par saviem darba devējiem:

- a) tieši;
- b) ar trešo personu starpniecību, kurām saskaņā ar viņu valsts tiesību aktos noteiktajiem kritērijiem ir leģitīmas intereses nodrošināt šīs direktīvas un saskaņā ar šo direktīvu pieņemto valsts noteikumu ievērošanu; un
- c) ar dalībvalsts kompetentās iestādes starpniecību, ja to paredz valsts tiesību akti.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka šā panta 1. punkta b) apakšpunktā minētās trešās personas vai nu trešās valsts darbaņēmēja vārdā, vai atbalstot viņu, ar minētā trešās valsts darbaņēmēja piekrišanu var iesaistīties jebkurā administratīvā vai civiltiesiskā procesā, kas paredzēts, lai panāktu šīs direktīvas un ievērojot šo direktīvu pieņemto valsts noteikumu ievērošanu.

3. Dalībvalstis nodrošina, ka trešo valstu darbaņēmējiem ir tāda pati piekļuve kā tās dalībvalsts valstspiederīgajiem, kurā tie uzturas, attiecībā uz:

- a) pasākumiem aizsardzībai pret atlaišanu vai citādu nelabvēlīgu attieksmi no darba devēja puses, reaģējot uz sūdzību uzņemumā;
- b) visām tiesvedībām, kuru mērķis ir nodrošināt atbilstību šai direktīvai un ievērojot šo direktīvu pieņemtajiem valsts noteikumiem.

IV NODAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

15. pants

Labvēlīgāki noteikumi

1. Šo direktīvu piemēro, neskarot labvēlīgākus noteikumus:

- a) Savienības tiesību aktos, tostarp divpusējos un daudzpusējos nolīgumos, kas noslēgti starp Savienību vai starp Savienību un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un vienu vai vairākām trešām valstīm, no otras puses; un
- b) divpusējos vai daudzpusējos nolīgumos, kas noslēgti starp vienu vai vairākām dalībvalstīm un vienu vai vairākām trešām valstīm.

2. Šī direktīva neskar dalībvalsts tiesības pieņemt vai uzturēt spēkā noteikumus, kas ir labvēlīgāki personām, uz kurām tā attiecas.

16. pants

Informācija plašākai sabiedrībai

Katra dalībvalsts sabiedrībai dara viegli pieejamu regulāri atjauninātu informācijas kopumu, tostarp izmantojot avotus, kas pieejami attiecīgās trešās valstīs:

- a) par nosacījumiem attiecībā uz trešo valsts valstspiederīgo uzņemšanu un uzturēšanos dalībvalsts teritorijā nolūkā strādāt;

- b) par visiem vienotās atļaujas pieteikumam nepieciešamajiem dokumentārajiem pierādījumiem;
- c) par iecelšanas un uzturēšanās nosacījumiem, tostarp trešo valstu valstspiederīgo un viņu ģimenes locekļu tiesībām, pienākumiem un procesuālajām garantijām.

17. pants

Ziņošana

1. Komisija regulāri un pirmo reizi ne vēlāk kā 2029. gada 21. maijā iesniedz ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei par šīs direktīvas piemērošanu dalībvalstīs un ierosina grozījumus, kurus tā uzskata par nepieciešamiem.
2. Pirmo reizi ne vēlāk kā 2028. gada 30. jūnijā un pēc tam reizi gadā dalībvalstīs saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 862/2007⁽²⁵⁾ paziņo Komisijai (*Eurostat*) statistikas datus par trešo valstu valstspiederīgo apjomu, kuri iepriekšējā kalendārā gada laikā iesnieguši vienoto atļauju pieteikumu, kam ir piešķirta vienotā atļauja un kam vienotā atļauja pagarināta vai anulēta. Minētā statistika attiecas uz viena kalendārā gada pārskata periodiem, ir iedalīta pēc lēmuma veida, lēmuma iemesla, atļauju derīguma ilguma, pilsonības, dzimuma un vecuma un – ja šādi dati pieejami – pēc profesijas un to nosūta sešu mēnešu laikā pēc pārskata perioda beigām.

18. pants

Transponēšana

1. Dalībvalstis nodrošina to, ka līdz 2026. gada 21. maijam stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai ievērotu 2. panta 2. punktu, 3. panta 2. un 5. punktu, 4. panta 1., 2. un 4. punktu, 5. panta 2., 3. un 4. punktu, 6. panta 1. punktu, 7. panta 1. punktu, 8. panta 2., 3. un 4. punktu, 9. pantu, 10. pantu, 11. panta 1. punkta d) apakšpunktu, 11. panta 2. līdz 6. punktu, 12. panta 1. punkta a), b), g) un h) apakšpunktu, 12. panta 2. punkta d) apakšpunkta ii) punktu, 13., 14., 16. un 17. pantu. Dalībvalstis nekavējoties dara Komisijai zināmu minēto noteikumu tekstu.

Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu, vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Tajos ietver arī paziņojumu, ka atsauces esošajos normatīvajos un administratīvajos aktos uz direktīvu, kas atcelta ar šo direktīvu, uzskata par atsaucēm uz šo direktīvu. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāma šāda atsauce un kā formulējams minētais paziņojums.

2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus to tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

19. pants

Atcelšana

Direktīvu 2011/98/ES atceļ no 2026. gada 22. maija, neskarot dalībvalstu pienākumus attiecībā uz I pielikumā noteikto termiņu direktīvas transponēšanai valsts tiesību aktos.

Atsauces uz atcelto direktīvu uzskata par atsaucēm uz šo direktīvu, un tās lasa saskaņā ar atbilstības tabulu II pielikumā.

20. pants

Stāšanās spēkā un piemērošana

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Direktīvas 1. pantu, 2. panta 1., 3. un 4. punktu, 3. panta 1., 3. un 4. punktu, 4. panta 3. un 5. punktu, 5. panta 1. punktu, 6. panta 2. punktu, 7. panta 2. punktu, 8. panta 1. punktu, 11. panta 1. punkta a), b) un c) apakšpunktu, 12. panta 1. punkta c) līdz f) apakšpunktu, 12. panta 2. punkta a), b) un c) apakšpunktu un d) apakšpunkta i) punktu, 12. panta 3. un 4. punktu un 15. pantu piemēro no 2026. gada 22. maija.

⁽²⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 862/2007 (2007. gada 11. jūlijs) par Kopienas statistiku attiecībā uz migrāciju un starptautisko aizsardzību, kā arī lai atceltu Padomes Regulu (EEK) Nr. 311/76 attiecībā uz statistikas vākšanu par ārvalstu darba ņēmējiem (OV L 199, 31.7.2007., 23. lpp.).

21. pants

Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm saskaņā ar Līgumiem.

Strasbūrā, 2024. gada 24. aprīlī

Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētāja
R. METSOLA

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
M. MICHEL

I PIELIKUMS

**Termiņi transponēšanai valsts tiesību aktos
(minēti 19. pantā)**

Direktīva	Transponēšanas termiņš
2011/98/ES	2013. gada 25. decembris

II PIELIKUMS

Atbilstības tabula

Direktīva 2011/98/ES	Šī direktīva
1. pants	1. pants
2. pants	2. pants
3. pants	3. pants
—	3. panta 5. punkts
4. panta 1. punkta pirmais un otrais teikums	4. panta 1. punkta pirmais un otrais teikums
4. panta 1. punkta trešais teikums	4. panta 2. punkts
4. panta 2. punkts	4. panta 3. punkts
4. panta 3. punkts	4. panta 4. punkts
4. panta 4. punkts	4. panta 5. punkts
5. pants	5. pants
6. pants	6. pants
7. pants	7. pants
8. pants	8. pants
—	8. panta 3. punkts
—	8. panta 4. punkts
9. pants	9. panta a) punkts
—	9. panta b) punkts
10. pants	10. pants
11. pants	11. panta 1. punkts
—	11. panta 2. līdz 5. punkts
12. pants	12. pants
—	13. pants
—	14. pants
13. pants	15. pants
14. pants	16. panta a) punkts
—	16. panta b) un c) punkts
15. pants	17. pants
16. pants	18. pants
—	19. pants
17. pants	20. pants
18. pants	21. pants
—	I pielikums
—	II pielikums